

Sygn. akt VII U 1481/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Czechowicz

Protokolant Anita Milewska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2015 r. w Warszawie

sprawy K. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o wcześniejszą emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania K. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 11 września 2015 r. znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję z dnia 11 września 2015 roku znak: (...) w ten sposób, że przyznaje K. R. prawo do wcześniejszej emerytury z uwagi na pracę w warunkach szczególnych począwszy od dnia 15 października 2014 roku.

UZASADNIENIE

W dniu 30 września 2015 r. K. R. wniósł odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 11 września 2015 r., znak: (...) odmawiającej przyznania mu prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości i orzeczenie, co do istoty sprawy, poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków A. M. i H. P. na okoliczność wykonywania przez niego pracy w okresie od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. w Zakładzie (...) w W. w dziale transportu jako kierowca samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony marki S.. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony podniósł, że zaniedbania pracodawcy w zakresie prawidłowego wystawienia świadectwa pracy nie mogą w sposób negatywny oddziaływać na uzyskanie przez niego uprawnień emerytalnych. Ponadto K. R. do odwołania dołączył kserokopię prawa jazdy wskazując, że od dnia 21 marca 1979 r. posiada uprawnienia do kierowania pojazdami samochodowymi (k. 2-6 a. s.).

W dniu 9 października 2015 r. w odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. W uzasadnieniu ZUS wskazał, że odmówił odwołującemu prawa do wcześniejszej emerytury, ponieważ nie udowodnił on wykonywania pracy w szczególnych warunkach w wysokości co najmniej 15 lat. ZUS podniósł, że nie zaliczył do stażu pracy w szczególnych w warunkach okresu zatrudnienia ubezpieczonego w (...) Zakład (...) w W. od dnia 5 marca 1976 r. do dnia

17 czerwca 1994 r., ponieważ nie przedłożył on świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 7 a. s.).

Wykonując zarządzenie Sądu z dnia 15 października 2015 r., Dział Obsługi Kadrowo-Socjalnej (...) w dniu 30 października 2015 r. przesłał akta osobowe odwołującego zatrudnionego w okresie od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. (k. 30 a. s. teczka dołączona do akt sprawy).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołujący K. R., urodzony w dniu (...) złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. w dniu 2 września 2015 r., wniosek o wcześniejszą emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 1 a. r. tom I).

Organ rentowy po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego ustalił, że ubezpieczony wykazał łączny staż pracy na dzień 1 stycznia 1999 r. w wymiarze 27 lat, 3 miesiące i 22 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Organ na mocy zaskarżonej decyzji z dnia 11 września 2015 r., znak: (...) odmówił przyznania emerytury, ponieważ na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do stażu pracy w szczególnych warunkach ZUS nie zaliczył okresu od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r., ponieważ zeznania świadków nie zostały wymienione w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. jako środki dowodowe na udokumentowanie okresów wykonywania prac w szczególnych warunków (k. 13 a. r. tom II).

Na podstawie zebranego materiału dowodowego Sąd ustalił, że odwołujący legitymuje się wymaganym okresem co najmniej 25 lat pracy okresów składkowych i nieskładkowych. Spór w toku postępowania sądowego dotyczył nieuwzględnienia przez ZUS okresu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. w (...) Zakład (...) w W..

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołujący był zatrudniony w Zakładzie (...) w W. przy ulicy (...) od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. na stanowisku kierowcy w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy o pracę (akta osobowe k. 1). Ubezpieczony pracował na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego o ładowności powyżej 3,5 tony marki S.. Uprawnienia do kierowania samochodem otrzymał 21 marca 1979 r. (k. 5 a. s.) We wcześniejszym okresie czasu pracy jeździł mniejszymi samochodami. W trakcie zatrudnienia K. R. nie korzystał z bezpłatnych urlopów, zwolnień lekarskich, nie wyjeżdżał delegowany do innego kraju, a także nie był w wojsku, pracę kierowcy samochodu ciężarowego wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie. W Zakładzie (...) panowała zasada przydziału zatrudnionemu pracownikowi samochodu ciężarowego, którym jeździł przez cały okres pracy (zeznania świadków A. M. i H. P. oraz odwołującego, k. 40-42 a. s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie złożonych do akt dokumentów, w tym akt rentowych, zeznań świadków oraz przesłuchania odwołującego w charakterze strony. Dokumenty przedłożone przez strony niniejszego postępowania stanowią obiektywny oraz w pełni wiarygodny materiał dowodowy. Świadkowie to osoby, które pracowały z odwołującym w spornym okresie, znały więc doskonale specyfikę jego pracy. Zeznania świadków oraz odwołującego były logiczne i spójne oraz korelowały z materiałem dowodowym w postaci dokumentów, zatem Sąd uznał je za wiarygodne i przyjął za podstawę ustaleń faktycznych niniejszej sprawy. Przed zamknięciem rozprawy strony nie wniosły o uzupełnienie materiału dowodowego, nie został także złożony wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego. W tym stanie rzeczy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy stanowił wystarczającą podstawę do wydania orzeczenia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie K. R. od decyzji organu rentowego z dnia 11 września 2015 r., znak: (...) jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

Przepis art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 27 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 poz. 748 j. t., zwana dalej „ustawą”) stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zgodnie z ust. 2 powyższego przepisu emerytura, o której mowa w ust. 1 przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w Otwartym Funduszu Emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w powołanym art. 184 ustawy nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle

zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U.1983 Nr 8, poz.43z późn.zm dalej rozporządzenie) jednakże nabycie uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik musi ją wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku. Dodatkowo, zgodnie z powołanym rozporządzeniem mężczyzna nabywa prawo do emerytury po spełnieniu wszystkich przesłanek wymienionych w § 3 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 1 i 3 rozporządzenia, jeśli:

1. legitymuje się 25 letnim okresem pracy liczoną łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);
2. wykonuje pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnie wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia);
4. zatrudniony jest przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia).

Wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze powinno być stwierdzone przez pracodawcę w świadectwie wykonywania pracy

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze lub w świadectwie pracy. Świadectwo pracy w warunkach szczególnych jest jednak dokumentem prywatnym

w rozumieniu art. 245 k.p.c. i nie stanowi dowodu tego co zostało w nim odnotowane. Taki walor mają wyłącznie dokumenty urzędowe, do których w myśl stosowanego a contrario art. 244 § 1 k.p.c. nie zalicza się świadectwa pracy, gdyż nie zostało sporządzone przez organy władzy publicznej ani inne organy państwowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach

z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt III AUa 783/13). Dodatkowo należy podkreślić, że

w razie wszczęcia postępowania sądowego, toczącego się wskutek odwołania ubezpieczonego od odmownej decyzji organu rentowego w sprawie przyznania uprawnień do emerytury

w wieku obniżonym dopuszczalne jest przeprowadzanie wszelkich dowodów dla wykazania okoliczności, mających wpływ na prawo do owego świadczenia. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności

mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość mogą być więc udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego.

W niniejszej sprawie spornym było, czy praca wykonywana przez odwołującego w Zakładzie (...) w W. przy ulicy (...) od dnia 5 marca 1976 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. na stanowisku kierowcy w wymiarze pełnego etatu na podstawie umowy o pracę była pracą wykonywaną w warunkach szczególnych. Spełnienie innych warunków, od których zależy przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury nie było kwestionowane przez organ rentowy, co wynika także z odpowiedzi na odwołanie. Bezsporne jest, że z dniem 15 października 2014 roku odwołujący się osiągnął wiek 60 lat. Ponadto również bezsporne było, że K. R. posiada ponad 25 letni okres składkowy i nieskładkowy oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 10 marca 1984 roku (III UZP 6/94) stwierdził, że „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy”.

W innej uchwale z dnia 21 września 1984 r. (III UZP 48/84 LEX nr 14630) Sąd Najwyższy stwierdził, że w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wyłącznie na podstawie posiadanej dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody. Innym środkiem dowodowym może być zatem dowód z innych dokumentów niż świadectwo pracy, czy też jak w niniejszej sprawie dowód z zeznań świadków M. i P..

Jak wynika ponadto z wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 lipca 2015 r., (III AUa 382/15), „dla uznania konkretnego rodzaju lub stanowiska pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze decydujące znaczenie ma to, czy jest to praca wymieniona w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w wykazach stanowiących załącznik do tego rozporządzenia, natomiast wykazy stanowisk ustalane przez właściwe podmioty w odniesieniu do podległych zakładów pracy mają jedynie charakter techniczno-porządkujący. Samo nawet wymienienie danego stanowiska czy rodzaju prac warunkujących przyznanie spornego prawa do emerytury nie może być interpretowane w sposób rozszerzający, tzn. w całkowitym oderwaniu od rodzaju zakładu z danej branży, w którym praca była wykonywana.”

Jak wynika z zeznań świadków i przesłuchania odwołującego, pracował on w spornym okresie w Zakładzie (...) w W. na stanowisku tylko i wyłącznie kierowcy. Jak wynika z dokumentów przedstawionych w toku postępowania, ubezpieczony uzyskał prawo jazdy kategorii C w dniu 21 marca 1979 r., a więc należy przyjąć, że od tej właśnie daty wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego powyżej 3,5 tony, które jest ujęte w wykazie A, Dziale VIII, poz. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Pracę na takim stanowisku odwołujący się wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Sąd Okręgowy doszedł do wniosku, że praca odwołującego się w Zakładzie (...) w W. przy ulicy (...) od dnia 21 marca 1979 r. do dnia 17 czerwca 1994 r. na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony była wykonywana w warunkach szczególnych. Po uznaniu powyższego okresu jako pracy w warunkach szczególnych, odwołujący legitymuje się ponad 15-letnim (15 lat, 2 miesiące i 26 dni) okresem pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego przeprowadzone postępowanie, w tym dowód z dokumentów, zeznania świadków i odwołującego wykazały, że spełnia on przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji wyroku.

Podczas sporządzania na wniosek organu rentowego uzasadnienia wyroku, Sąd Okręgowy dostrzegł, że nieprawidłowo została wskazana data przyznania prawa do wcześniejszej emerytury tj. od daty ukończenia przez odwołującego się 60-tego roku życia, czyli od 15 października 2014 r. W niniejszej sprawie znajduje bowiem zastosowanie przepis art. 129 pkt. 1. ustawy o FUS w oparciu o który, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Ogólną zasadą prawa

emerytalno-rentowego jest, że świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Sąd Okręgowy na podstawie powołanego wyżej przepisu powinien przyznać więc prawo do świadczenia od dnia 1 września 2015 r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym złożono wniosek o wcześniejszą emeryturę. Wprawdzie uprzednio (co wynika z akt organu rentowego) odwołujący się złożył w dniu 2 kwietnia 2015 roku wniosek o emeryturę i decyzją z dnia 14 kwietnia 2015 roku odmówiono prawa do świadczenia z zastrzeżeniem możliwości ponownego rozpatrzenia po dostarczeniu świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach – decyzja ta nie została jednak zaskarżona (tom I akt emerytalnych).

Zarządzenie: (...)

(...)